

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobkyně: **P. s. r. o., IČO X**
sídlem K N. 351, X G.
zastoupená advokátem JUDr. Emilem Flegelem
sídlem K Chaloupkám 3170/2, 106 00 Praha

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 9. 2019, č. j. KUOK 99640/2019, ve věci
přestupku

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 9. 2019, č. j. KUOK 99640/2019, **se zrušuje** a věc
se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč
do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Emila Flegela, advokáta se
sídlem K Chaloupkám 3170/2, 106 00 Praha.

Odůvodnění:

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím rozhodl o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Městského úřadu Šternberk (dále jen „městský úřad“), kterým byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 1 800 Kč za přestupek provozovatele vozidla. Žalovaný rozhodnutí městského úřadu změnil tak, že pokutu snížil na 1 500 Kč.
2. Přestupku se měla žalobkyně dopustit tím, že nezajistila, aby při užití vozidla RZ X (dále jen „vozidlo“), jehož byla žalobkyně v době skutku dle centrálního registru vozidel zapsanou provozovatelkou, byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

3. Tím žalobkyně porušila § 10 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o silničním provozu“), neboť dne 18. 10. 2018 v 13.51 h nezjištěný řidič při jízdě v obci Šternberk na ulici Olomoucká, směr centrum, detektor 1, při řízení vozidla jel rychlostí 66 km/h (po odečtu odchylky 3 km/h). Řidič překročil nejvyšší dovolenou rychlost 50 km/h o 16 km/h. Rychlost vozidla naměřil automatizovaný technický prostředek bez obsluhy. Toto jednání vykazovalo znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu.
4. V projednávaném případě je **jádrem sporu otázka, zda městský úřad učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku** ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, a to předtím, než věc odložil a vyvodil odpovědnost provozovatele vozidla (zde žalobkyně).
5. **Žalobkyně v žalobě** k této otázce namítala, že městský úřad zaslal předvolání označenému řidiči I. B. na adresu trvalého pobytu a současně na doručovací adresu. Na doručovací adrese J. 515/4, P. 4, byla zásilka vhozena do schránky a z adresy trvalého pobytu Z. 1, P., byla zásilka vrácena zpět odesílateli. Označený řidič se po předvolání k podání vysvětlení nedostavil. Poté označený řidič písemně sdělil městskému úřadu, že vozidlo v době přestupku řídil. Přes zjištěné skutečnosti městský úřad věc přestupku řidiče odložil a svůj postup řádně neodůvodnil.
6. Další pochybení žalobkyně spatřovala v tom, že ve stejném případě (sp. zn. KÚOK/92186/2018/ODSH-SD/7693) žalovaný postupoval odlišně. Napadené rozhodnutí je navíc nepřezkoumatelné i v části týkající se uložené sankce.
7. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** setrval na závěrech a důvodech napadeného rozhodnutí. U snížení sankce nebylo co odůvodňovat, protože po změně byla sankce stanovena na samé spodní hranici zákonného rozpětí.
8. **Žalobkyně v replice** vyjádřila opětovný nesouhlas s vyjádřením žalovaného.
9. **Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
10. Krajský soud **z obsahu správního spisu** ověřil, že žalobkyně na výzvu městského úřadu provozovateli vozidla k zaplacení určené částky reagovala sdělením řidiče vozidla v době spáchání přestupku a uvedla jeho adresu trvalého pobytu a doručovací adresu.
11. Městský úřad označeného řidiče vyzval k podání vysvětlení. U zásilky doručované na doručovací adresu se vrátila doručenka s prohlášením doručujícího orgánu, že adresát nebyl zastižen a byla mu zanechána výzva k vyzvednutí zásilky s poučením a zásilka byla vhozena do schránky 2. 1. 2019. Zásilka na adresu trvalého bydliště Z. 1, P., se vrátila a bylo na ní uvedeno, že adresát nebyl zastižen a zásilku nebylo možné vložit do schránky.
12. Z výpisu z evidenční karty řidiče městský úřad zjistil, že označený řidič měl od 5. 4. 2016 do 5. 4. 2019 Okresním soudem v Olomouci uložený zákaz řízení motorových vozidel.

13. Městský úřad 17. 1. 2019 věc přestupku řidiče odložil podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“).
14. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
15. Podle 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu (ve znění účinném od 1. 1. 2019 – pozn. soudu) *obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazují, a nezhájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.*
16. Skutkově shodným případem se zabýval Krajský soud v Ostravě v rozsudku z 27. 6. 2018, č. j. 22 A 149/2016-46, potvrzeném rozsudkem Nejvyššího správního soudu (dále i „NSS“) z 25. 3. 2020, č. j. 9 As 311/2018-27, podle kterých obdobnou otázkou se NSS zabýval v řadě svých rozhodnutí. V rozsudku z 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, NSS obecně uvedl, že by bylo „proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. (...) pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, (...) je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 (nyní odst. 5 – pozn. soudu) zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.“
17. Tím soudy vymezily kategorii provozovatelů vozidla, kteří na výzvu správního orgánu vůbec neuvedou konkrétního přestupce, případně o něm nesdělí dostatečné množství osobních údajů, aby jej bylo možné identifikovat a kontaktovat, dále kategorii provozovatelů vozidla, kteří (shodně jako v nyní projednávané věci) správnímu orgánu poskytnou dostatečné množství identifikačních údajů, na jejichž základě správní orgán sděleného řidiče vyzve k podání vysvětlení. Pakliže tento nikterak nereaguje, je třeba zohlednit další skutkové okolnosti, aby bylo možné uzavřít, zdali byla činnost ze strany správního orgánu dostatečná a představovala tak zákonem předpokládané provedení nezbytných úkonů.
18. NSS zdůraznil, že především je třeba velmi důsledně odlišovat případy, které prokazatelně naplňují znaky obstrukčního jednání ze strany provozovatele vozidla, resp. jeho opakovaně takto jednajících zástupců (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu z 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40, z 23. 11. 2016, č. j. 2 As 249/2016-39, z 13. 4. 2017, č. j. 10 As 324/2016-46, či z 24. 7. 2018, č. j. 5 As 41/2016-47), od případů, v nichž ke zneužití práva zjevně nedochází. Jak konstatoval NSS v rozsudku z 3. 5. 2017, č. j. 3 As 61/2016-44, je třeba „rozlišovat mezi skutečným splněním povinnosti označit řidiče vozidla, jímž byl spáchán přestupek, a obstrukčními postupy, které jako akt zneužití práva nelze aprobovat a jež (po ověření a zdůvodnění, že jde právě o takový případ) překážku pro uložení správního deliktu provozovateli vozidla podle § 125f zákona o silničním provozu nevytvářejí. V případech nejružnějších obstrukčních praktik je tedy skutečně namísto nečinit takové procesní úkony, které se s ohledem na povahu sdělených informací, dřívější poznatky z úřední činnosti či jednání samotných provozovatelů vozidel jeví jako zcela neefektivní, bezúčelné či ne hospodárné.

19. V posuzovaném případě však ze spisového materiálu ani z podání účastníků neplyne, že by se o shora uvedené situace jednalo. Žalobkyně jednoznačně identifikovala řidiče vozidla jménem, datem narození, trvalým bydlištěm a uvedla doručovací adresu. Městský úřad v rozhodnutí o přestupku provozovatele uvedl, že postačovalo, že provozovatelka uvedla jako řidiče osobu, které se jedna zásilka nepodařila doručit a druhá byla vložena do schránky, na předvolání se označený řidič k podání vysvětlení nedostavil. U jeho písemného doznání řízení vozidla v době přestupku je tu pochybnost, jestli doznání zaslal označený řidič. Označený řidič měl v době přestupku vyslovený zákaz řízení motorových vozidel. Uvedený postup může být účelový. Žalovaný postup městského úřadu aproboval a provedené kroky ke zjištění řidiče považoval za dostatečné.
20. Podle zdejšího soudu však městský úřad odložil věc přestupku řidiče předčasně. V posuzované věci označený řidič nebyl nekontaktní (výzva na doručovací adresu v P. 4 mu byla doručena v souladu s § 19 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“).
21. K obdobné otázce se vyjádřil zdejší soud (Krajský soud v Ostravě) 27. 6. 2018 v rozsudku č. j. 22 A 149/2016-46. Je nutno dodat, že NSS o kasační stížnosti proti tomuto rozsudku rozhodl 25. 3. 2020 (rozsudkem č. j. 9 As 311/2018-27), tedy po datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí (23. 9. 2019) i po odeslání vyjádření žalovaného k žalobě.
22. Zdejší soud opětovně prověřil aktuální judikaturu ke klíčové otázce nezbytných kroků ke zjištění řidiče, který spáchal posuzovaný přestupek a dospěl k závěru, že jak s ohledem na posuzovanou věc, tak obecně, je namístě setrvat na názoru vysloveném zdejším soudem v rozsudku z 27. 6. 2018, č. j. 22 A 149/2016-46, potvrzeném rozsudkem NSS z 25. 3. 2020, č. j. 9 As 311/2018-27. Závěry zdejšího soudu a NSS v této otázce a obdobném skutkovém případě nebyly dosud překonány.
23. S ohledem na uvedené i na skutečnost, že výzva označenému řidiči byla doručena, nebylo namístě ihned poté, kdy na výzvu reagoval pouhým písemným doznáním a nedostavil se bez omluvy k podání vysvětlení, zanechat všech dalších kroků a bez dalšího přistoupit ihned k odložení věci a zahájit řízení s provozovatelkou vozidla. Žalobkyně poskytla dostatečné množství věrohodných údajů k identifikaci přestupce, přičemž obtíže pramenící z pasivity řidiče jí nelze bez dalšího přičítat. Tento názor je plně v souladu s aktuální judikaturou NSS. V rozsudku ze dne 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018-21, NSS konstatoval, že *„jestliže provozovatel vozidla označí za řidiče osobu, k níž sdělí dostatečné údaje, a věrohodně tvrdí, že dané vozidlo mohla tato osoba řídit, bude mít správní orgán zpravidla dostatek indicií k tomu, aby se pokusil nalézt pachatele přestupku. Není naplněním nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 (nyní odst. 5 – pozn. soudu) písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (ve znění účinném do 30. 6. 2017), pouze jedině doručení předvolání k podání vysvětlení, na něž označená osoba nereaguje, ale správní orgán musí učinit další smysluplný úkon směřující ke zjištění pachatele (např. předvedení dotčené osoby či ověření její aktuální adresy v příslušných registrech).“*
24. Podle závěrů citovaných rozsudků postupoval zdejší soud i v obdobných věcech sp. zn. 72 A 3/2019 a 72 A 22/2019 (nyní není o kasačních stížnostech žalovaného rozhodnuto).
25. Správní soudy se opakovaně vyjádřily k tomu, že v popsané situaci správními orgány nic nebrání, aby s ohledem na daný skutkový stav využily všech přípustných procesních nástrojů (včetně uložení pořádkové pokuty) a kontaktovaly označeného řidiče opakovaně,

případně s přihlédnutím k dostupným důkazům zahájily řízení o podezření ze spáchání přestupku.

26. Odložení přestupkové věci bylo v posuzované věci předčasné a takový postup se jeví v tomto konkrétním případě pouhým formalismem vedoucím k tomu, aby bylo možno zahájit řízení o správním deliktu s provozovatelem vozidla.
27. Označený řidič neodmítl výslovně podat vysvětlení, pouze nereagoval na řádně doručené předvolání. Žádné obtíže při doručování na doručovací adresu nenastaly a je zjevné, že při doručování městský úřad i doručující orgán učinily vše pro to, aby se předvolání dostalo objektivně do dispoziční sféry adresáta. Opak nebyl prokázán, ani ho nikdo nenamítal, o doručení předvolání nevznikly žádné pochybnosti. Soud neshledal úkony učiněné městským úřadem za dostatečné naplnění k požadavku nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu.
28. Městský úřad měl provést další smysluplný úkon reálně směřující ke zjištění pachatele přestupku, resp. kontaktovat opakovaně označeného řidiče, a teprve v případě jejich nezdaru mohl věc odložit. V daném případě žalobkyně neoznačila za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat. Vyslovený zákaz řízení neznamená, že označený řidič vozidlo neřídil. Důvodem k odložení věci přestupku řidiče není bez dalšího ani trvalý pobyt v místě ohlašovny.
29. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro nezákonnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení ve smyslu § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný shora podaným právním výkladem podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán.
30. Žalovaný, který neměl v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení o žalobě. Žalobkyně měla naopak ve věci plný úspěch, proto jí soud přiznal náhradu nákladů řízení proti žalovanému (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).
31. V řízení o žalobě byla žalobkyně zastoupena advokátem JUDr. Emilem Flegelem. Ze spisu soud zjistil, že advokát učinil ve věci dva úkony právní služby, kterými byly převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb a podání žaloby, tj. písemné podání soudu ve věci samé (§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Repliku žalobkyně nepovažoval soud za účelnou, potřebnou, ani ji nevyžadoval. Za provedené účelné úkony právní služby náleží advokátovi mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Za úkony právní služby tedy advokátovi náleží 6 800 Kč. Vzhledem k tomu, že advokát žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, náleží k nákladům řízení rovněž částka, která odpovídá sazbě daně 21 % a která činí 1 428 Kč. Soud přiznal úspěšné žalobkyni dále náhradu zaplaceného soudního poplatku 3 000 Kč. Celkem je žalovaný povinen zaplatit žalobkyni k rukám advokáta náklady řízení ve výši 11 228 Kč do 30 dnů ode dne právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 28. prosince 2020

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.